

**ΔΗΜΟΚΛΗΔΗΣ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΣ
ΙΑΤΡΟΦΙΛΟΣΟΦΟΣ(560; - 495 π.χ.)**

Ο ΚΑΤΑΞΙΩΣΑΣ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ

Υπό

Ελευθερίου Διαμαντάρρα

Ηλεκτρονικού - Μηχανικού

Ερευνητή – Μελετητή Ιστορίας – Φιλοσοφίας Συγγραφέα, Μέλος της
Ακαδημίας της Νεαπόλεως 1611

«Ιητρική τεχνεών πασών εστίν επιφανεστέρα»

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ

«Το θειότατον Πυθαγόρας ιητρικήν έφασκεν»

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ Ο ΤΥΑΝΕΥΣ

Ο Δημοκλής υιός του Καλλιφώντος γεννήθηκε στον ακμάζοντα και εύπορο Κρότωνα της Μεγάλης Ελλάδος και καταγόταν από επιφανή οικογένεια. Ο πατήρ του Καλλιφών ήταν από την Κνίδα, ασκούσε την Ιατρική και ανήκε στο Ιερατείο του Ασκληπιείου. Όταν εγκαταστάθηκε στον Κρότωνα, πολύ προ της ιδρύσεως του Ομακοείου από τον Πυθαγόρα (περί το 521π.χ.), δίδαξε στην υπάρχουσα ήδη εκεί σχολή, ενώ εξασκούσε παράλληλα και την ιατρική, σαν χαρακτήρας ήταν συντηρητικότετος, αυστηρός και οργίλος. Πληροφορίες για την ζωή και το έργο τού Δημοκλήδη μας παρέχουν 'ο πατήρ' της ιστορίας Ηρόδοτος στο Γ' βιβλίο των ιστοριών του, και οι Αριστόξενος, Πορφύριος, Ιάμβλιχος, Διογ. Λαέρτιος, Αθήναιος, Πολύβιος, Αριστοτέλης, Σουΐδας και άλλοι.

Ο Plinius Cointus αναφέρει ότι για την συγγραφή του έργου του Historia Natura, στηρίχθηκε στο έργο του Δημοκλήδη που είχε υπ' όψιν του. Ο Σουΐδας γράφει ότι συνέγραψε σπουδαίο βιβλίο περί

Ιατρικής. Ο σύγχρονος ιατροφιλόσοφος **Α. Κούζης** στην εγκυκλοπαίδεια του Πυρσού στο λήμμα Δημοκίδης γράφει «**φέρεται ασχοληθείς περί την ανατομίαν και γράψας ιατρικόν έργον**». Θα εξετάσουμε αναλυτικά και προοδευτικά την ζωή και το έργο του και έτσι θα καταφανεί η στενή του σχέση με τον Πυθαγόρα και την ηγετική θέση που είχε στον περίφημο Πυθαγόρειο Δεσμό, αλλά και την Ιατρική του Δεινότητα, που είναι άγνωστη δυστυχώς και στον Ιατρικό κόσμο της Ελλάδος!

Ο Δημοκίδης επέδειξε πρόωμον ευφυΐαν, φοίτησε και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην περίφημο ιατρική σχολή του Κρότωνος, που αργότερα συγχωνεύθηκε με αυτήν του Ομακοείου. Σε αυτή την επιστημονική σχολή αρκετά αργότερα, μετά την επιστροφή του από την περιπετειώδη περιπλάνηση του ανά την Ελλάδα, την Ανατολή και την Περσία, θα διδάξει με επιτυχία όπως μας διέσωσε ο Ηρόδοτος. **«Από τούτου του ανδρός (Δημοκίδη) ούχ ήκιστα Κροτωνιήται ιατροί ευδοκίμησαν, εγένετο γάρ ών τούτο ότι πρότον Κροτωνιήται ιατροί ελέγοντο ανά την Ελλάδα είναι δέ δεύτεροι Κυρηναίοι**». Εκείνη την εποχή οι Κροτωνιάται ιατροί θεωρούντο ανώτεροι από τους ιατρούς των σπουδαίων σχολών της Κνίδου, της Κώ και της Κυρήνης.

Στην ιατρική σχολή του Κρότωνος καταξιώθηκαν οι πρώτοι επιστήμονες ιατροί, γνήσια τέκνα του Ασκληπιού και των Κενταύρων, αργότερα με την συμβολή των πανεπιστημόνων Πυθαγορείων Ιατροφιλοσόφων έφθασε στο απόγειο της, διότι ήσαν συστηματικοί ερευνητές και μελετητές όλων των επιστημών και φυσικά και της ιατρικής ιδιαίτεως. **«Λέγουσι τους Πυθαγορείους πάνυ σφόδρα περί τήν ιατρικήν σπουδάσασα τέχνην**». (Αιλιανός **Ποικίλη ιστορία Θ-ΚΒ**). Την πολύτιμη αυτή πληροφορία την επιβεβαιώνει και ο Ιάμβλιχος στο 244. Εξ άλλου ο Πυθαγόρας όταν πήγαινε σε άλλη πόλη δήλωνε: «ού διδάξω αλλ' ιατρεύσω». Όλοι οι Μεγάλοι Προσωκρατικοί Φιλόσοφοι πρώτα από όλα ήσαν ΙΑΤΡΟΙ. Από τους συγχρόνους ιατρούς μελετητάς, η επίδραση των Πυθαγορείων χαρακτηρίζεται «τόσο βαθεία και εκτεταμένη, ώστε να γίνεται αισθητή μέχρι σήμερα» (**Κωστής Μπάλας, οι Πυθαγόρειοι σελ. 65**) .

Ο Καλλιφών, άριστος διδάσκαλος της ιατρικής με συντηρητικές αρχές, ιδέες και οργίλο χαρακτήρα, όπως ήδη αναφερθεί, ερχόταν συχνά σε προστριβές με το παιδί του, λόγω των νεωτεριστικών σκέψεων και πράξεων του. Έτσι ο Δημοκίδης, νέος και φτασμένος ιατρός, εγκατέλειψε τον Κρότωνα και εγκαταστάθηκε στην Αίγινα. « **Ο δε Δημοκίδης πατρί συνείχετο έν τη Κροτώνι οργήν χαλεπώ. Τούτον ειπέ τε ούκ εδύνατο φέρειν, απολιπόν οίχεο είς Αίγιναν**» (Ηρόδοτος Γ 131). Εγκατασταθείς στην Αίγινα, διαπρέπει σαν ιδιωτικός ιατρός, εφαρμόζει νέες διαγνωστικές και θεραπευτικές μεθόδους και αποβαίνει ανώτερος από όλους τους ιατρούς στο νησί, αν και εστερείτο όπως αναφέρει πάντοτε ο Ηρόδοτος, των απαραίτητων μέσων και εργαλείων, «**ασκευής περ' εών και έχων ουδέν των όσα περί την τέχνην εστί εργαλήια. Και μην δευτέρω έτει ταλάντου Αιγινήται δημοσίη μισθούνται**» και τον δεύτερο χρόνο τον προσλαμβάνει ο Δήμος σαν δημόσιο ιατρό με αμοιβή ένα Τάλαντο τον χρόνο. Η ικανότης, οι γνώσεις και η τεχνική του Δημοκίδη εκδηλώνεται με τον φιλοσοφικό τρόπο σκέψεως και στην ιατρική πρακτική, μετά τις συνεχείς επιτυχίες του η φήμη του απλώνεται σε όλη την Ελλάδα. Μετά από έναν χρόνο, προσκαλείται στις Αθήνας ως δημόσιος ιατρός με ετήσιο μισθό 100 Μνάς. Η φήμη του διαρκώς αυξάνει και μετά από ένα χρόνο το 524 π.χ. προσλαμβάνεται από τον Τύρανο (Κυβερνήτη) της Σάμου Πολυκράτη ως ιατρός της αυλής του, με ετήσιο μισθό 2 τάλαντα. Κατά την παραμονή του στην Σάμο, ο Δημοκίδης εντυπωσιάζει τον Πολυκράτη, τους Σαμίους και τον ίδιο τον Πυθαγόρα με το ήθος του και την επιστημονική του κατάρτιση. Ο Δημοκίδης και ο Πυθαγόρας συνδέθηκαν με έναν στενό δεσμό φιλίας και εκτιμήσεως, έτσι είχε αποφασίσει η θεία νομοτέλεια, παρά την διαφορά της ηλικίας που είχαν. Ήταν το 523, ο Πυθαγόρας μόλις είχε επιστρέψει μετά από 34 χρόνια περιπλανήσεων, σπουδών και μελετών ανά τον κόσμο. Ο επερχόμενος Περσικός κίνδυνος που τον είχε γνωρίσει πολύ καλά για 12 έτη, όταν ήτο υπό Περσική κράτηση στην Βαβυλώνα και η αυταρχικότητα του Πολυκράτη, θα τον υποχρεώσουν μετά από ένα χρόνο να εγκαταλείψει την Σάμο. Είχε πάρει την μεγάλη και κοσμοϊστορική του απόφαση, να δημιουργήσει την μοναδική του ηθικοφιλοσοφική του σχολή, την ιδεώδη του πολιτεία, όπου θα εκπαίδευε και θα μόρφωνε με νέα συστήματα και

μεθόδους, άνδρες και γυναίκες ώστε να καταστούν πολίτες άξιοι και ικανοί να άρχουν και να άρχονται.

Τότε ο Δημοκήδης έγινε κοινωνός των υψηλών σχεδίων του και του μίλησε για την Μεγάλη Ελλάδα, για τα εύφορα εδάφη της, για την υψηλή σκέψη των Ελλήνων εποίκων, για τις ακμάζουσες πόλεις και ιδιαιτέρως για τον πλούσιο και φιλελεύθερο Κρότωνα με την μοναδική του ιατρική σχολή, για τα στάδια τους περίφημους Ολυμπιονίκες και το θαυμάσιο κλίμα του.

Δίχως αμφιβολία, ο Δημοκήδης πρέπει να ενέπνευσε και να εμφύσησε την καταλυτική ιδέα του Κρότωνος στον Πυθαγόρα. Αλλά και ο Πυθαγόρας τον εμπύησε στις ανώτερες υπερβατικές γνώσεις και στην μητέρα όλων των επιστημών, την Φιλοσοφία και στο εύ ζείν. Περί τα τέλη του 523 Ο Μεγάλος Μύστης Πυθαγόρας, άρχισε την τελευταία του περιήγηση στον Ελλαδικό χώρο, διδάσκοντας και αναβαθμίζοντας όλα τα ιερά, τα Ασκληπιεία, τους Ναούς και τα Μαντεία, για ένα περίπου έτος. Μετά ακολούθησε τα βήματα του Αχαιού εποικιστή Μύσκελου για τον Κρότωνα, ήταν το τελευταίο και το πλέον σημαντικό ταξίδι της ζωής του.

Το 522 ο Πέρσης διοικητής της Φρυγίας Οροίτης, πληροφορήθηκε ότι ο Πολυκράτης της Σάμου σχεδίαζε να ναυπηγήσει μεγάλο στόλο για να κυριαρχήσει και στην θάλασσα, **όπως ο Μίνωας χιλιετίες πριν** και να ελευθερώσει τις πόλεις της Ιωνίας. Αδυνατώντας να εισβάλλει στην Σάμο και να συλλάβει τον Πολυκράτη, σαν πονηρός και ανέντιμος ανατολίτης χρησιμοποίησε ένα δόλιο και άτιμο σχέδιο. Έστειλε έναν έμπιστο κήρυκα του, που του ανακοίνωσε ότι Οροίτης είχε πέσει στην δυσμένεια του **Πέρση βασιλέως Καμβύση** και ότι φοβόταν για την ζωήν του και για αυτήν της οικογένειάς του. Επειδή δε τον εκτιμούσε και τον θαύμαζε, επιθυμούσε να φύγει κρυφά με την οικογένειά του και τους πλούσιους θησαυρούς του και να εγκατασταθεί κοντά του, από δε τα πολλά χρήματα του θα του έδινε τα μισά να ναυπηγήσει τον στόλο που ήθελε, έτσι θα εξουσίαζε όλη την Ιωνία και την υπόλοιπη Ελλάδα, τα άλλα μισά θα κρατούσε εκείνος για την υπόλοιπη ζωή του στην Σάμο. Προς επιβεβαίωση αυτών, του ζήτησε να στείλει μία

έμπιστο αντιπροσωπεία του, να ελέγξει και να διαπιστώσει την ύπαρξη του μεγάλου θησαυρού.

Ο Πολυκράτης έπεσε στην παγίδα του Οροίτη, έστειλε τον πιστό του γραμματέα **Μαιάνδριο στις Σάρδεις**, όταν έφθασε εκεί του έδειξαν οκτώ μεγάλα αγγεία που τα είχαν γεμίσει με πέτρες και που το επάνω μέρος τους το είχαν καλύψει με λίγο χρυσό. Ο Μαιάνδριος δεν τα ήλεγξε σε βάθος και όταν επέστρεψε, βεβαίωσε τον Πολυκράτη για την ύπαρξη του τεράστιου θησαυρού. Τότε αποφασίζει να πάει ο ίδιος με μία πολυπληθή αντιπροσωπεία στις Σάρδεις, να φέρει τον θησαυρό μαζί με τον Οροίτη και την οικογένεια του στην Σάμο, παρά τις αντιρρήσεις των συμβούλων και φίλων του, τον αρνητικό χρησμό του Μαντείου και την άρνηση της κόρης του που είχε δει πολύ άσχημο όνειρο.

Μαζί με την αντιπροσωπεία του, πήρε μαζί του και τον προσωπικό του ιατρό τον Δημοκλήδη. όταν έφθασαν στην Μαγνησία, ο Οροίτης συλλαμβάνει τον Πολυκράτη και τον σκοτώνει με ανάξιο και ειδικό τρόπο για άρχοντα: **Τον ανασκολοπίζει, καθώς μας αναφέρει ο Ηρόδοτος**, οι βάρβαροι ανά τους αιώνες παραμένουν βάρβαροι, εμείς οι Έλληνες δεν πρέπει να το λησμονούμε. Από την ακολουθία του ελευθερώνει τους Σάμιους, ώστε επιστρέφοντας να πούνε ότι τους απήλλαξε από τον Πολυκράτη, τους δούλους και τους ξένους τους κρατεί για δικούς του δούλους, μεταξύ αυτών και το Δημοκλήδη, τους δε στις φοβερές φυλακές των Σάρδεων. Αλυσοδεμένος και ρακένδυτος, υποφέρει τα πάνδεινα, παραμένοντας όμως στην φυλακή ο Ιατροφιλόσοφος, συνεχίζει το ανθρωποσωτήριο θεραπευτικό έργο Ασκληπιού, θεραπεύει όλους τους κρατούμενους και τους φύλακες.

Ως γνωστόν, οι ερινύες δεν συγχωρούν, έτσι δεν αργεί η τιμωρία του Οροίτη **«χρόνω δέ ού πολλώ ύστερον και Οροίτεια Πολυκράτειος τίσιες μετήλθον»**, μετά από λίγο χρόνο, ύστερα από μία ήττα αυτοκτονεί ο Καμβύσης και **ο Δαρείος ο Α΄ ο Υστάπους, το 522 αναρριχάται στον Περσικό θρόνο**. Πληροφορείται την μιανρά δολοφονία του Πολυκράτη (ήταν μεγάλος και φημισμένος κυβερνήτης), ως και άλλων ευγενών Περσών που κατ' εντολήν του Οροίτη είχαν θανατωθεί, έτσι διατάσσει τους ίδιους **«δορυφόρους»** του Οροίτη με τα σπαθιά τους και δίχως καμία προειδοποίηση τον σκότωσαν στο ανάκτορο του.

Ένα τυχαίο γεγονός (της **θείας νομοτέλειας**), ήλθε να αποκαταστήσει και να καταξιώσει τον Δημοκλήδη και την Ελληνική Ιατρική Επιστήμη, το αρχαίο λόγιο μας «**ουδέν κακόν αμιγές καλού**» έχει πλήρη επιβεβαίωση εδώ για τον Δημοκλήδη. Ο Δαρείος ήτο δεινός ιππέας και κυνηγός, μία ημέρα κατά την διάρκεια του κηνυγίου, πηδώντας από το άλογο του, τραυματίστηκε σοβαρά στο κάτω μέρος του ποδός του, «**ο γάρ αστράγαλος του εξεχώρησε εκ τών άρθρων**», όπως σαφώς διατυπώνει ο Ηρόδοτος, πρόκειται για βαρεία ποδοκνημική εξάρθρωση. Εκείνη την εποχή στην Ανατολή, θεωρούσαν ως τους καλλίτερους ιατρούς τους Αιγυπτίους και αυτοί υπηρετούσαν στην αυλή του Πέρση μονάρχη. Αυτοί με διάφορους χειρισμούς και βίαιες κινήσεις προσπαθούν να ανατάξουν το εξάρθημα, «**αλλά στρεβλύντες και βιώμενοι τόν πόδα κακόν μείζον εργάζοντο**». Οι Αιγύπτιοι πρακτικοί ιατροί μη γνωρίζοντας ανατομία προκάλεσαν μεγαλύτερη βλάβη. Οι πόνοι ήσαν αφόρητοι, επτά ημέρες είχε να κοιμηθεί ο Μέγας βασιλεύς. Τότε ένας σύμβουλος του Δαρείου, που είχε ακούσει ότι στις φυλακές ήταν ένας Έλληνας ιατρός που θεράπευε όλους τους ασθενείς, το είπε στον Δαρείο και εκείνος διέταξε να τον οδηγήσουν αμέσως εμπρός του.

Ο Δημοκλήδης οδηγείται ρακένδυτος και σέρνοντας τα δεσμά του εμπρός στον βασιλέα. Ο Δαρείος τον ερωτά εάν γνωρίζει την ιατρική τέχνη; Εκείνος του απαντά αρνητικά, φοβούμενος μήπως δεν επιστρέψει ποτέ πλέον στην Ελλάδα. Ο Βασιλεύς αντιλαμβάνεται ότι ψεύδεται και τον απειλεί με φοβερά βασανιστήρια, κατόπιν τούτου αναγκάζεται να αποκαλύψει την ταυτότητα του και την ειδικότητα του, διαταχθείς άρχισε αμέσως την θεραπεία του Δαρείου. Ο Δημοκλήδης γνώστης της ιατρικής επιστήμης και της ανατομίας, **θεωρείται πατήρ της Ανατομίας**, χρησιμοποιεί την αρχαία Ελληνική θεραπευτική μέθοδο, με μαλακούς και σωστούς χειρισμούς επιτυγχάνει την ανάταξη του ποδός, με αποτέλεσμα να υποχωρήσουν οι πόνοι και να βρει τον ύπνο του ο Δαρείος.

Στην αρχή, εφαρμόζοντας την θυγατέρα του Ασκληπιού Ιασώ, του χορήγησε ισχυρά και εν συνεχεία ήπια Ελληνικά ιάματα. Αυτή η επιστημονική αγωγή εφαρμόζεται και σήμερα, **ονομάζεται δόσις εφόδου** και ακολουθεί η καθορισμένη ήπια, που έχει τις ρίζες της

στην Αρχαία Ελληνική Ιατρική Επιστήμη. «**Ελληνικοίσι ιάμασι χρώμενος καί ήπια μετά τά ισχυρά προσάγων ύπνου τε μέν λαγχάνειν εποίηε καί έν χρόνω ολίγω υγιέα μίν απέδειξε, ουδαμά έτι ελπίζοντα αρτίπουν έσεσθαι**» (Ηρόδοτος Γ 130). Μετά από λίγο χρόνο ο Δαρείος περπάτησε κανονικά, ενώ οι Αιγύπτιοι ιατροί τον είχαν βεβαιώσει το αντίθετο.

Η επιτυχία του Δημοκλήδη και η Ελληνική ιατρική αναγνωρίστηκαν, η φήμη του διαδόθηκε σε όλη την πόλη και έγινε ο επίσημος ιατρός των ανακτόρων, όλων των ευγενών, ομοτράπεζος και σύμβουλος του Δαρείου, ο οποίος του έκανε πολλά και πλούσια δώρα. Μετά την θεραπεία ο Δαρείος διέταξε να φονεύσουν με ανασκολοπισμό τους Αιγυπτίους ιατρούς. Όταν το πληροφορήθηκε αυτό Δημοκλήδης, παρακάλεσε τον Δαρείο μετ' επιτάσεως να μην τους τιμωρήσει και να τους χαρίσει την ζωή τους, πράγμα που έπραξε ο βασιλέας. Φρόντισε επίσης και απελευθέρωσε και όλους τους Έλληνας από την ακολουθία του Πολυκράτη οι οποίοι επέστρεψαν στην Ελλάδα. Για αυτόν όλα ήσαν πλέον επιτρεπτά πλην της επανόδου στην Πατρίδα του.

Ένα άλλο ιατρικό σοβαρό περιστατικό έδωσε την ευκαιρία να διαλάμψει η επιστημονική γνώση, η ικανότητα του Δημοκλήδη και να δοξασθεί ακόμη περισσότερο η Ελληνική Ιατρική. «**Ατόσση τή Κύρου μέν θυγατρί Δαρείου δέ γυναικί επί τού μαστού έφυ φύμα, μετά δέ εκραγέν ανέμετο πράσσω**» (Ηρόδοτος Γ133). Η σύζυγος του Δαρείου και κόρη του Κύρου, ασθενεί συνεπεία φύματος μαστού, (εξελκωθής όγκος του μαστού μετά φλεγμονής – όγκος που είχε βγεί προς τα έξω μετά πληγής). Στην αρχή κρύβει την ασθένεια της από ντροπή, όταν όμως επιδεινώθηκε κάλεσε τον Δημοκλήδη, «**η δέ κρύπτουσα καί αισχυνομένη έφραζε ουδενί, επει τέ δέ έν κακώ ήν, μεταπέμψατο τον Δημοκλήδα καί οί επέδειξε**». Μετά από την εξέταση της την διαβεβαίωσε ότι θα την θεραπεύσει. Άρα γνώριζε καλά τις ασθένειες του μαστού και την ενδεδειγμένη θεραπεία τους, έτσι πρέπει να θεωρείται ως ένας από τους πρώτους καταγεγραμμένους επιστήμονας μαστολόγους, όμως δεν γνωρίζουμε με τι τρόπο και τι ιάματα χρησιμοποίησε. Εδώ ο λαλίστατος κατά άλλα Ηρόδοτος τηρεί το ιατρικό απόρρητο. Προηγουμένως της ζήτησε με όρκο, να κάνει ότι της ζητήσει, χωρίς αυτό να προσβάλλει

την θέση της, την τιμή της και την αξιοπρέπεια της, διότι γνώριζε ότι επηρέαζε πολύ τον σύζυγο της.

Ο Δημοκίδης θεράπευσε την βασίλισσα εφαρμόζοντας την επιστήμη του όπως την είχε διδαχθεί στην φημισμένη σχολή του Κρότωνος, «**Τῆς Ἰατρικῆς ἐστὶν εἶδη πέντε. Ἡ μὲν φαρμακευτικὴ, ἡ δὲ χειρουργικὴ, ἡ δὲ διαιτητικὴ, ἡ δὲ νοσογνωμονικὴ, ἡ δὲ βοηθητικὴ ἡ δὲ χειρουργικὴ διὰ τοῦ τέμνειν καὶ τοῦ καίειν υγιάζει, ἡ δὲ διαιτητικὴ διὰ τοῦ διαιτᾶν ἀπαλλάττει τὰς ἀρρωστίας, ἡ δὲ νοσογνωμονικὴ διὰ τοῦ γνῶναι τὸ ἀρρώστημα, ἡ δὲ βοηθητικὴ διὰ τὸ βοηθήσαι εἰς τὸ παραχρήμα ἀπαλλάττει τὰς ἀλγηδόνας**» (Διογ. Λαέρτιος κεφ. Πλάτων Γ 85). Ἄρα πρέπει να ἔκανε επέμβαση Μαστού και να τις χορήγησε και κάποια Ἑλληνικά ἰάματα – ἓνα εἶδος φυσικῆς χημειοθεραπείας !!!

Ο Δημοκίδης, ο αἰώνιος Ἕλληνας, φλέγεται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία να ἐπιστρέψει στὴν πατρίδα του και εἰδικά στὴν γενέτειρα του τὸν Κρότωνα, στὸν Πυθαγόρα στὴν Ἰατροφιλοσοφικὴ σχολή και στὶς ἠθικοπνευματικὲς ἀξίες της. Τα τεράστια πλούτη που ἀπέκτησε, ἡ χλιδὴ και ἡ δόξα δεν τὸν συγκινούν και δεν τὸν κρατοῦν στὴν μοναδικὴ θέση που ἐπάξια εἶχε κατακτήσει. Εἶχε πληροφορηθεῖ τὴν πρόθεση του Δαρείου να ἐκστρατεύσει μελλοντικά κατὰ τὴν Ελλάδα και παράλληλα με τὴν ἐπιστροφή του να εἰδοποιήσει και τοὺς συμπατριῶτες του για τὸν ἐπερχόμενο Περσικὸ βαρβαρικὸ κίνδυνο, που τόσο ακριβά τὸν πληρώσαμε σώζοντας ὅλη τὴν Ἑυρώπη. Εἶχε γνωρίσει τὴν μεγαλομανία και τὴν ματαιοδοξία του Δαρείου ἐκ τοῦ σύνεγγυς, ἔτσι χρησιμοποίησε για τὸν σκοπὸ του τὸ εὐαίσθητο σημεῖο του τὴν Ἀτόσσα. Της εἶπε σε κατάλληλο χρόνο, να του ζητήσει τὴν ἀποστολὴ μίας κατασκοπευτικῆς ομάδας στὴν Ελλάδα ὑπὸ τὴν ἀρχηγία του, ὥστε να διαπιστώσουν τὰ συμβαίνοντα και τὶς δυνατότητες τῶν Ἑλλήνων και ὅταν ἐπιστρέψει να τὶς ἐκθέσει λεπτομερῶς στὸν σύζυγο της. Ἡ Ἀτόσσα δεν ἀρνεῖται στὸν σωτήρα της, συνηγορεῖ και συμπληρώνει στὸν Δαρεῖο ὅτι, ἐπιθυμῶ σαν μεγάλη βασίλισσα να ἔχει μορφωμένες δούλες ἀπὸ τὴν Λακωνία, τὸ Ἄργος, τὴν Ἀττικὴ και τὴν Κόρινθο, τὰ σχετικὰ δε με τὴν Ελλάδα θα τὰ ἐπληροφορεῖτο λεπτομερῶς ὅταν ἐπέστρεφε ὁ πιστός της γιατρός.

Ο Δαρεῖος συνεκάλεσε τὸ συμβούλιο του και ὀρίσε δεκαπέντε ἐμπίστους και ικανούς Πέρσες, να ἐξετάσουν τὰ παράλια της

Ελλάδος, τις δυνατότητες και τις συνήθειες των Ελλήνων και όταν επιστρέψουν να του αναφέρουν λεπτομερώς, για να προετοιμάσει αναλόγως μία μελλοντική εκστρατεία κατά της Ελλάδος. Η όλη επιχείρηση θα ήταν υπό τον Δημοκίδη, αλλά τους τόνισε να μην τους διαφύγει και να είναι οπωσδήποτε μαζί τους όταν επιστρέψουν. Στήνει δε μία παγίδα στον προσωπικό του γιατρό, αλλά το Ελληνικό πνεύμα πάντοτε ήταν υπέρτερο του βαρβαρικού. Τον κάλεσε και του ανέθεσε επισήμως την αποστολή, του έδωσε πάρα πολλά χρήματα, ένα πλοίο με δώρα για τους δικούς του και την πολυτελή οικοσκευή του, ο Δημοκίδης τον ευχαρίστησε, δέχθηκε τα χρήματα και τα δώρα, για την φτώχη του πατρίδα και τους συγγενείς του, **«αλλά την οικοσκευή μου την αφήνω εδώ στην οικίαν μου μεγάλε βασιλέα, θα μου χρειασθεί όταν επιστρέψω»**, του απήντησε. Βέβαιος ο Δαρειός για τον πιστό του γιατρό, έπεσε εκείνος στην ίδια την παγίδα του που είχε στήσει. Πλέοντας από την Σιδώνα της Φοινίκης παραθαλάσσια, ο Δημοκίδης οδήγησε τα δύο πολεμικά και το ένα εμπορικό στον Τάραντα της Μεγάλης Ελλάδος, την μοναδική αποικία των Λακεδαιμονίων.

Ενημερώνει τον άρχοντα του **Τάραντος Αριστοφυλίδη** σχετικά με την περιπέτεια του και τον σκοπό των Περσών, εκείνος τότε αφαιρεί τα πηδάλια από τα τρία πλοία και τα ακινητοποιεί, συγχρόνως φυλακίζει προσωρινά τους Πέρσες. Ο Δημοκίδης ελεύθερος, φθάνει επιτέλους στον Κρότωνα και την οικογένεια του. Κατόπιν οι Ταραντίνοι ελευθερώνουν τους Πέρσες και τους επιστρέφουν τα πηδάλια των πλοίων των.

Μετά από ημέρες φθάνουν και αυτοί στον Κρότωνα, συναντούν τον Δημοκίδη στην αγορά και προσπαθούν να τον συλλάβουν. Οι Κροτωνιάτες αντιδρούν, τους κτυπούν με ράβδους και τους υποχρεώνουν να εγκαταλείψουν την πόλη τους. Ο ιατροφιλόσοφος κράτησε τα χρήματα και τα δώρα και κατά τον απόπλου των πλοίων τους είπε να ανακοινώσουν στον Δαρειό, ότι νυμφεύεται την θυγατέρα του φημισμένου και **πολυολυμπιονίκη Μίλωνος**, τον οποίο θαύμαζε και εκτιμούσε ο Δαρειός, για να δείξει την κοινωνική του θέση και την προβολή του στην κοινωνία του Κρότωνος.

Ο Δημοκίδης εγκατέλειψε τα πλούτη και την ανωτάτη θέση που κατείχε σαν ομοτράπεζος και σύμβουλος του Δαρείου, για να επιστρέψει στην πατρίδα του, το ακατάλυτον **«νόστιμον ήμαρ»** του

Ομήρου ρέει **ανά τις χιλιετίες στο αίμα «των αεί παίδων Ελλήνων»**, για να ενημερώσει, να προσφέρει στους συνέλληνες και για να βοηθήσει στην ολοκλήρωση του τεράστιου επιμορφωτικού έργου δίπλα στον Πυθαγόρα, σαν άνθρωπος, σαν επιστήμων, σαν φιλόσοφος αλλά και να ειδοποιήσει για τον επερχόμενο βαρβαρικό κίνδυνο. Η συνάντησή του με τον Σάμιο σοφό ήταν συγκινητική, η σχολή των σχολών, το περίφημο και μοναδικό **«Ομακοεῖον»** είχε δημιουργηθεί και είχε απορροφήσει και την ιατρική σχολή του Κρότωνος.

Ο Δημοκίδης προσχώρησε σε αυτήν διδάσκοντας και ασκώντας την Ιατρικήν, παράλληλα αναλαμβάνει την καθοδήγηση των νέων και ασχολείται ενεργά με τα πολιτικοκοινωνικά της Μεγάλης Ελλάδος. Ταξιδεύει σε όλες τις πόλεις και ιδρύει παραρτήματα του **Πυθαγορείου Δεσμού**. Σε αυτά εγκαθιστά πρότυπα συμβούλια, αποτελούμενα από τους αρίστους που θα κυβερνούσαν με νέο ήθος, άριστα και δημοκρατικά. Ήταν ένα μοναδικό σύστημα αγωγής και μορφώσεως των πολιτών που ο Θέογνις το αποκαλεί **«κάλλιστον τό δικαιοτάτον λώστον δ' υγιαίνειν»**, με ηγέτη και πατέρα της θείας Φιλοσοφίας τον Πυθαγόρα, κατά τον Ιάμβλιχο.

Με την κοινοκτημοσύνη και την δικαίαν δομή και οργάνωση των πολιτειών, τις απαλλάσσουν από τις εσωτερικές έριδες, τις διαμάχες και από τις μεταξύ τους επιβουλές. Η πολιτική διακυβέρνηση κατοχυρώνεται με νόμους, **« και νόμους έθετο διά Χαρώνδα τε του Καταναίου και Ζαλεύκου του Λοκρού, δι' ών ευνομόταται και αξιωζήλωτοι τοίς περιοίκοις μέχρι πολλού διετέλεσαν» (Ιάμβλιχος VP 33)**. Η Πυθαγόρεια αγωγή, μόρφωση, και η κοινοκτημοσύνη με τα ανυπέρβλητα ηθικά διδάγματα και η βίωση αυτών, όπως μαρτυρούν **«τα Πυθαγόρεια Χρυσά Έπη»**, αποτελούν τους υποφήτες και την φιλοσοφική υποδομή, έστω και στρεβλωμένη, μετά από αιώνες του Χριστιανισμού.

Η πολιτική φιλοσοφία των Πυθαγορείων και του Δημοκίδη, σαν καθοδηγητικού στελέχους των, ισχύει σε εκείνο που διατύπωσε αργότερα ο Πλάτων στους Νόμους του. Μας είναι γνωστό ότι, έναντι μεγάλου ποσού είχε αγοράσει από τους Πυθαγορείους κείμενα τους, ότι στηρίχθηκε σε αυτά, αλλά και σε όλο έργο του είναι φανερό η επιρροή του Πυθαγορισμού, από έμπειρους ερευνητάς. Η καλλίτερη Πολιτεία και οι καλλίτεροι νόμοι ενοικούν

στο Ομακοεΐον, δηλαδή εκεί που βιώνεται διά της ειλικρινούς αυτογνωσίας η Αρετή και το γνωμικόν τους «**τά τών φίλων κοινά**». Για την επιτυχία των υψηλών σκοπών, με αξιολογική επιβράβευση κηρύσσεται από τον Δημοκλήδη ως απαραίτητο στοιχείο η Αρετή, που για τους Πυθαγορείους αποτελεί την βάση της κοινωνικοφιλοσοφικής θεωρίας των και την βάση της ατομικής και κοινωνικής ζωής των και που ενέπνευσε όλους τους μετέπειτα φιλοσόφους και διανοητάς. **«Αρετά πολύμοχθε γένει βροτείω, θήραμα κάλλιστον βίω σάς πέρι».** (Αριστοτέλης Ελεγ.5).

Για το τέλος του Πυθαγόρα, των διδασκάλων, του Δημοκλήδη και του Πυθαγορείου Δεσμού, εις τας πόλεις της Μεγάλης Ελλάδος, θα αναφερθούμε εν συντομία. Ο απορριφθείς, από το να γίνει δεκτός στον Πυθαγόρειο δεσμό, ψευδοδημοκρατικός και εμπαθείς Κύλων, είναι ο σκευωρήσας, ο συνθέσας, ο συντελέσας και εκτελέσας το σατανικό και αποτρόπαιο έγκλημα κατά του μέλλοντος της ανθρωπότητας. Οι δημαγωγοί της εποχής, όπως και σε κάθε εποχή, δεν μπορούσαν να δεχθούν την νέα εποχή που ανέτελλε στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων και των πόλεων κρατών. Ο Λόγος, η ορθή γνώση, η ισότης των δύο φίλων, η κοινοκτημοσύνη, η μη βία, ο ηθικός και ενάρετος βίος, ο σεβασμός, η αγάπη και η φροντίδα για όλα τα έμβια όντα και την φύση, η σωματική και ψυχική αρμονία που ευαγγελίζονταν αλλά και εφήρμοζαν οι Πυθαγόρειοι, τους ενοχλούσε και τους ανέτρεπε τον γνωστό τρόπο της ζωής των και ευτελή συμφέροντα χιλιετιών. Διότι πρέπει να ειπωθεί ότι **Ο ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΣ ΗΤΑΝ ΕΝΑ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ, ΜΥΗΤΙΚΟ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ**, το οποίο ανέτρεπε όλα τα σαθρά πολιτικοκοινωνικά συστήματα της εποχής του, αλλά και όμοιό του δεν έχει υπάρξει μέχρι σήμερα.

Ο Κύλων ως αρχηγός των ευπόρων και ο Νίνων των καλουμένων δημοκρατικών του Κρότωνος, συνέστησαν μία ανίερο συμμαχία κατά των Πυθαγορείων. Τους κατηγορούν ως τυραννικούς και ότι δίδασκαν να σέβονται τους φίλους των σαν θεούς και τους άλλους να τους μεταχειρίζονται σαν θηρία. Πλαστογραφούν το βιβλίο τους που είχε τον τίτλο «**Ιερός Λόγος- Παρόμοιος με τον Ορφικό Λόγο**», το παρουσιάζουν, δήθεν εμπιστευτικά, στην σύνοδο των χιλίων του Κρότωνος, απουσιάζοντας του Πυθαγόρα, και το δίνουν

να το αναγνώσει ο γραμματεὺς τῆς συνόδου. Προκαλεῖται μεγάλη αναταραχὴ, **ο παριστάμενος Δημοκίδης με τοὺς Ἀλκόμαχο, Δείναρχο καὶ Μέτωνα** παίρνει τὸν λόγο καὶ τοὺς διαβεβαιώνει, ἐν μέσῳ σκοπίμων αποδοκιμασιῶν καὶ οὐρλιαχτῶν, γιὰ νὰ μὴν ἀκούγεται, ὅτι δὲν σκόπευαν νὰ καταλύσουν κανένα πατριόπολιτευμα καμίας πόλεως, καὶ ὅτι ὅλα αὐτὰ ἦταν σκόπιμες συκοφαντίες καὶ σκευωρίες ἀλλὰ δὲν ἀκούγεται. Παρ' ὅλα αὐτὰ, ἡ σύνοδος τῆς ἐκκλησίας δὲν παίρνει καμία ἀπόφαση κατὰ τῶν Πυθαγορείων. **«Οἱ δὲ λεγόμενοι Κυλώνιοι διετέλουν πρὸς τοὺς Πυθαγορείους στασιάζοντες καὶ πάσαν ἐνδεικνυόμενοι δυσμένειαν, ἀλλ' ὅμως, ἐπεκράτει μέχρι τινός ἡ τῶν Πυθαγορείων καλοκαγαθία καὶ ἡ τῶν ἡ τῶν πόλεων αὐτῶν βούλησις, ὥστε ὑπ' ἐκείνων βούλεσθαι οἰκονομῆσθαι τὰς πολιτείας».** (Ιάμβλιχος ΥΡ 249).

Οἱ Κυλώνιοι συνέχιζαν τὸν βρώμικο πόλεμο κατὰ τῶν Πυθαγορείων, με κάθε μέσον καὶ τρόπο, παρ' ὅλα αὐτὰ γιὰ κάποιο χρονικό διάστημα ἐπικρατοῦσε ἡ καλὴ πολιτικὴ καὶ ἡ καλοσύνη τοὺς καὶ ἡ βούληση τῶν πόλεων νὰ κυβερνῶνται ἀπὸ αὐτοὺς. Ἀλλὰ οἱ Κυλώνιοι συνεχίζουν τὶς συκοφαντίες καὶ περιοδεύουν ὅλες τὶς πόλεις γιὰ νὰ τὶς ἐξεγείρουν κατὰ τῶν Πυθαγορείων, κατηγοροῦν εὐθέως τὸν Δημοκίδη, ὅτι δῆθεν οργανώνει τοὺς νέους γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῆς τυραννίδος, **«αιτιασόμενοι Δημοκίδην συνεστακέναι τοὺς νεωτέρους ἐπὶ τυραννίδι».** Ἀλλὰ οἱ ἐχθροὶ τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, δὲν σταματοῦν ἀποκτοῦν συμμάχους καὶ ἀποφασίζουν νὰ δράσουν κρυφὰ καὶ συνωμοτικά καὶ νὰ διαλύσουν βίαια τοὺς Πυθαγορείους, δολοφονώντας τὸν Πυθαγόρα καὶ τὰ ἡγετικά στελέχη του. **Ο Ἀριστόξενος γράφει σχετικά, ὅπως καὶ οἱ Ἀριστοτέλης, Ιάμβλιχος καὶ ὁ Πορφύριος ὅτι, ὁ Πυθαγόρας ἀναγκάζεται νὰ μεταβεῖ κρυφὰ στο Μεταπόντιο καὶ ὅτι ἐκεῖ ἀπεβίωσε.**

Ἐνα βράδυ που τὰ ἡγετικά στελέχη τῶν Πυθαγορείων συνεδρίαζαν στὴν οἰκίαν τοῦ Μίλωνος, πεθεροῦ τοῦ Δημοκίδη, τὴν περικυκλώνουν καὶ βάζουν φωτιά ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές, ἀναφέρεται ὅτι ἐσώθησαν μόνον δύο ὁ Ἄρχιππος καὶ ὁ Λύσις. Κατὰ τοὺς Ἀπολλώνιο, Νικόμαχο καὶ τὸν Πολύβιο, ἐκάει καὶ ὁ Πυθαγόρας, ὁ

δε Δημοκίδης αντιληφθείς τον εμπρησμό συνεκέντρωσε τους εφήβους και κατέφυγε στην Πλατέα, **«μετά τών εφήβων εις Πλατέας απεχώρησεν»**.

Οι επικρατήσαντες καταλυταί των νόμων με ψήφισμα τους κατηγορούν τον Δημοκίδη, ότι συγκεντρώνει τους νέους με σκοπό να καταλύσει το πολίτευμα και εγκαταστήσει τυραννία. Τον μόνο που επεκήρυξαν ήταν αυτός, με τρία τάλαντα και από αυτή την λεπτομέρεια συνάγεται ότι είχε υψηλοτάτη θέση στον Πυθαγόρειο Δεσμό. Επηκολούθησε άνιση συμπλοκή και **ο δολοφόνος του Δημοκίδη Θεάγης έλαβε τα τρία τάλαντα, ήταν το σκοτεινό έτος 495 π.χ.** Μετά από λίγο καιρό οι Κροτωνιάτες μετανόησαν και φόνευσαν τον Θεάγη.

Έτσι εξέλιπε το σημαντικότερο οργανωμένο εκπαιδευτικό και βιοματικό σύστημα και μία εξέχουσα φυσιογνωμία της αρχαίας Ελληνικής Ιατροφιλοσοφίας, που τίμησε, δόξασε, ανέδειξε, καταξίωσε την Ελλάδα και την Επιστημονική Ιατρική και που διακόνησε τον Πυθαγόρειο Δεσμό διδάσκοντας για πάνω από είκοσι πέντε έτη στην μοναδική σχολή του. Μετά την διάλυση των Πυθαγορείων και του Δεσμού των, επακολούθησαν ταραχές, στάσεις, σφαγές και εγκαταστάθηκαν τυραννικά πολιτεύματα σε πολλές πόλεις.

Πολλοί Πυθαγόρειοι, μετά την βίαια επικράτηση των Κυλωνείων και των συμμάχων τους, κατέφυγαν στο Ρήγιο και σε άλλες πόλεις της Μεγάλης αλλά και της λοιπής Ελλάδος, που ήταν φιλικά προσκείμενες προς αυτούς. Κατά τον Αριστόξενο τον Ταραντίνο και τον Ιάμβλιχο, οι Πυθαγόρειοι εξακολούθησαν και διατήρησαν τα έθιμα, τα ήθη τους και ότι είχαν διδαχθεί, έτσι συνετέλεσαν στην διάδοση της γνώσεως και των επιστημών για αρκετούς αιώνες.

Μέχρι σήμερα οι κοσμοθεωρίες τους εμπνέουν και επηρεάζουν θετικά, σε πολλούς τομείς τους ορθώς σκεπτόμενους και αναζητούντας συνανθρώπους μας.

Αθήναι, Φεβρουάριος 2015

Ελευθέριος Διαμαντάρας